

Information om stöd till planeringsinsatser för vindkraft

Syfte med stödet

Stödets syfte är att genom planeringsinsatser klarlägga förutsättningarna för utbyggnad av vindkraftsanläggningar. Bakgrunden är statens ambition att underlätta en välplanerad utbyggnad av vindkraften i landet. Fokus ligger på att i översiktsplanen skapa planmässig beredskap för en omfattande utbyggnad av vindkraft.

Vem kan få stödet?

Stöd ges till kommuner eller länsstyrelser. Stöd ges också till regionala självstyrelseorgan enligt lagen (1996:1414) om försöksverksamhet med ändrad regional ansvarsfördelning och till kommunala samverkansorgan enligt lagen (2002:34) om samverkansorgan i länet. Stöd ges alltså inte till enskilda eller organisationer.

Förutsättningar för stöd, kommuner

För kommuner gäller tre grundkrav som alla ska vara uppfyllda för att kommunen ska komma ifråga för stöd.

1. Det ska finnas områden med vindförutsättningar för utbyggnad av vindkraftsanläggningar. Självklart måste det inte i förväg vara klart att sådana områden är möjliga att bebygga med vindkraftverk. Finns det i kommunen områden med god vindhastighet eller vindenergi, enligt trovärdiga mätningar eller beräkningar, är det tillräckligt för att grundkravet om vindförutsättningar ska vara uppfyllt. Vindförutsättningar behöver endast styrkas om Boverket begär det, vilket då sker som en begäran om komplettering av ansökan.

2. Kommunen ska på grund av brister i det befintliga planeringsunderlaget ha beslutat att klarlägga förutsättningarna för utbyggnad av vindkraftsanläggningar i kommunen. Förutsättningarna för vindkraftens utbyggnad kan sägas ha förändrats relativt nyligen till följd av ökad kunskap om vindtillgången. Därför är det troligen få kommuner som inte har sådana brister i planeringsunderlaget som avses.

3. Kommunen ska också ha beslutat att avsätta de medel eller andra resurser som, utöver stödet, behövs för att genomföra den beslutade planeringsinsatsen.

Förutsättningar för stöd, länsstyrelser, självstyrelse- och samverkansorgan

För länsstyrelserna gäller, för att komma ifråga för stöd, att de ska ha beslutat att medverka till att klarlägga förutsättningarna för en utbyggnad av vindkraft i samverkan med berörda kommuner i länet. För regionala självstyrelseorgan och kommunala samverkansorgan gäller därutöver att samverkan också ska ske med länsstyrelsen. En ansökan från någon av dessa organisationer är normalt tillräckligt men Boverket kan begära att beslut från eventuella medsökande bifogas ansökan. Det sker i så fall som en begäran om komplettering av ansökan.

Stödberättigade insatser, tidsramar

Beslut om planeringsinsatser som är tagna från och med den 1 januari 2007 kan vara stödberättigade. Det är alltså möjligt att söka stöd retroaktivt. Åtgärderna får vara påbörjade eller till och med genomförda, under förutsättning att beslutet om dem inte togs före den 1 januari 2007.

Planeringsinsatserna måste vara slutförda före den 1 januari 2012. Troligen kommer det inte att vara aktuellt med ett så sent slutdatum för särskilt många planeringsinsatser. Boverket kommer, mot bakgrund av ansökningarna, att besluta om datum för planeringsinsatsernas slutförande i varje enskilt fall.

Stödberättigade insatser, översiktsplan

Stöd lämnas till fördjupningar, eller annan "komplettering av översiktsplanen". En komplettering kan innefatta att vindkraften behandlas mer eller mindre separat för delar av, eller för hela kommunens yta. Boverket skiljer på begreppen fördjupning och "tematiskt tillägg". En fördjupning innebär en ökad detaljeringsgrad inom ett mindre geografiskt område medan ett tematiskt tillägg avser en eller flera frågor som behandlas för hela kommunens yta. En fördjupning eller ett tematiskt tillägg skiljer sig mot planeringsunderlag (se nedan) genom att avvägningar mot andra intressen görs och att översiktsplanen ändras i berörda delar.

Även framtagande av en ny översiktsplan är stödberättigat. Stödet går i sådana fall till den del av arbetet som föranleds av planering för vindkraft.

Stödberättigade insatser, underlag

Framtagande av planeringsunderlag som har betydelse för den översiktliga planeringen kan få stöd. Planeringsunderlag skiljer sig från andra kunskapsunderlag genom att de på ett eller annat sätt är tillrättalagda för planeringens behov. I förordningen nämns även detaljerade vindkarteringar eller landskapsanalyser. Även andra typer av planeringsunderlag kan komma i fråga.

Andra stödberättigade insatser

Förordningen gör det möjligt för Boverket att också bevilja stöd till andra insatser som behövs. Vid bedömningen av om stöd ska beviljas för sådana insatser kommer Boverket att noga överväga hur väl insatserna svarar mot syftet med stödet. Observera särskilt att även "andra insatser som behövs" ska vara planeringsinsatser i syfte att klarlägga förutsättningarna för utbyggnad av vindkraftsanläggningar.

Stödets storlek

I normalfallet ges stöd med 50 procent av kostnaden för planeringsinsatsen. Finns det särskilda skäl kan stödnivån (procentandelen) bli högre. En bedömning av särskilda skäl som åberopas i ansökan kommer att göras från fall till fall. Även en lägre stödnivå kan bli aktuell mot bakgrund av eventuella särskilda skäl. En ansökan för en bred planeringsinsats där vindkraften utgör en mindre del kanske kan vara ett sådant fall. I normalfallet bör emellertid en ansökan utformas så att den huvudsakligen omfattar just det som har med vindkraftsplaneringen att göra.

Tre specificerade särskilda skäl har i huvudsak med planeringsinsatsens storlek att göra, men kan också påverka stödnivån. Det gäller planeringsinsatsens komplexitet, mellankommunal samverkan och omfattningen av de demokratiska förankringsprocesserna. Komplexitet har framförallt att göra med om berörda områden innehåller många konkurrerande intressen. Mellankommunal samverkan är intressant exempelvis då planering av vindkraftsanläggningar sker vid eller på gränsen mellan kommuner eller om anläggningarnas storlek gör att andra kommuner berörs. Särskilda insatser för demokratisk förankring kan innefatta såväl beprövade som nya metoder för att skapa förtroende och acceptans för, de förändringar av markanvändningen som vindkraftsetablering medför.

Särskilt goda vindförutsättningar, det vill säga stora arealer med goda vindar, kan ge en högre nivå på stödet. Som belägg för ett sådant yrkande i ansökan kan lämpligen en vindhastighetskartering användas. Arealer med god vind men med bebyggelse eller andra starka motstå-

ende intressen bedöms inte innebära sådana vindförutsättningar som krävs för en högre stödnivå.

Om planeringsinsatsen omfattar områden som berörs av dokumenterade anspråk på vindkraftsutbyggnad kan det också medföra att stödnivån överstiger 50 procent. Det kan röra sig om att planeringsinsatsen innefattar områden med anspråk om att vara av riksintresse för vindkraft. Det kan också handla om dokumenterade starka enskilda intressen för utbyggnad av vindkraft.

Även andra särskilda skäl kan medföra en högre nivå på stödet. I bedömningen kommer Boverket att väga in i vilken grad planeringsinsatsen kan bidra till att en större utbyggnad av vindkraftsanläggningar kan ske tidigare än vad som annars skulle vara fallet.

Ansökan

En ansökan ska vara skriftlig och göras på en särskild blankett "Ansökan om stöd till planeringsinsatser för vindkraft" som kan hämtas på Boverkets webbplats, underrubriken "bidrag och andra stöd/stöd till planeringsinsatser för vindkraft".

Handlingar som ska bifogas ansökan

Till ansökan ska också fogas vissa bilagor. För kommuner gäller att de beslut som krävs, om planeringsinsatsen och om motfinansiering, ska bifogas, exempelvis med bevittnade protokollsutdrag.

För samtliga ansökningar, oavsett vilken organisation som söker, ska en beskrivning av planeringsinsatsen göras i en projektbeskrivning eller motsvarande. Den ska bifogas ansökan. I projektbeskrivningen bör syfte, mål, åtgärder, kostnader, resultat och uppföljningsåtgärder redovisas med rimlig omfattning och detaljeringsgrad. Det främsta syftet med beskrivningen är att möjliggöra Boverkets bedömning av planeringsinsatsen och de yrkanden som görs. Boverket ska särskilt bedöma frågan om hur väl planeringsinsatsen svarar mot syftet med stödet. Projektbeskrivningen bör också innehålla stöd för yrkanden som påverkar stödets storlek, antingen genom arbetsinsatsens storlek eller till följd av särskilda skäl. Även förslag till villkor (se rubrikerna Beslut och Redovisning nedan) kan inkluderas i projektbeskrivningen.

Även andra bilagor kan bifogas ansökan. Det kan exempelvis handla om en vindhastighetskarta till stöd för yrkanden om högre stödnivå. Ansökan behöver inte göras mer omfattande än vad som krävs för att belysa situationen. Därför är det exempelvis fullt tillräckligt att hänvisa till den egna webbplatsen eller till Boverkets arkiv för översiktsplaner för att styrka brister i tidigare antagna planer.

Huvudsökande och medsökande

En ansökan om stöd kan göras av en eller flera av de stödberättigade organisationerna gemensamt. Vid gemensam ansökan utser de sökande en huvudsökande varvid övriga är medsökande. Samtliga räknas i sådana fall som likvärdiga sökande men av administrativa skäl måste utbetalning och viss kommunikation ske genom en huvudsökande.

Tre exemplar

För att underlätta en skyndsam ärendehantering kan ansökan, det vill säga undertecknad blankett med obligatoriska och frivilliga bilagor, sändas till Boverket i tre exemplar. Omedelbart när ansökan kommit in kommer Boverket att sända ett exemplar till berörd länsstyrelse och ett till Energimyndigheten, för samråd. Är det en länsstyrelse som

söker behövs endast två exemplar. Ansökningarna sänds vidare utan föregående granskning. Det görs för att inte i onödan bromsa upp handläggningen. Av det skälet bör även eventuella kompletteringar som begärs av Boverket sändas in i flera exemplar.

Kösystem och kompletteringar

Medel beviljas i mån av tillgång. Därför har ett kösystem inrättats. Det innebär att ansökningar, från den 1 juli 2007, placeras i kö med utgångspunkt i när en komplett(!) ansökan inkommer till Boverket. Ansökningar som kommer in samma dag ges samma plats. Under handläggningen kan kompletteringar av ansökan begäras in. Boverket kommer då att göra en bedömning av om bristen i ansökan är sådan att platsen i kön behålls eller om ny plats tilldelas när kompletteringen är gjord. Vägledande för den bedömningen är bland annat i vilken grad bristen påverkar möjligheten att göra en bedömning av ansökan, men också graden av försumlighet hos sökanden i samband med att ansökan upprättades och inlämnades.

Beslut

Efter handläggning av ansökan kommer ett beslut att meddelas. Vid positivt besked kommer beslutet att villkoras. Det kan röra sig om senaste datum för när del- och slutlig utbetalning ska ske, vad rapporten/redovisningen ska innehålla etc. Från beslutsdatum har sökanden den tid som anges i beslutet på sig att ansöka om delutbetalning av stödet, och därvid bedöma om beviljat stöd och villkor är sådana att planeringsinsatsen kommer att genomföras. Innebär beslutet att sökanden vill modifiera ansökan i någon väsentlig omfattning som strider mot beslutet bör istället en ny ansökan lämnas in.

Utbetalning av stöd

Är beslutet positivt och sökanden avser genomföra planeringsinsatsen ska en ansökan om första utbetalning av stödet ske. Den första utbetalningen är normalt 75 procent av beviljat stöd. (I undantagsfall kan lägre nivå förekomma.) Återstående 25 procent av beviljat stöd utbetalas först efter att planeringsinsatsen är genomförd och redovisad. Ansökan om utbetalning ska göras på särskilda blanketter, "Ansökan om delutbetalning av stöd till planeringsinsatser för vindkraft" respektive "Ansökan om slutlig utbetalning av stöd till planeringsinsatser för vindkraft".

Redovisning

Redovisning av planeringsinsatsen sker i form av en rapport. Kraven som ställs på redovisning bestäms i varje enskilt fall i samband med beslut om stöd och formuleras som villkor till beslutet. Vanliga krav på redovisningen kan vara en beskrivning av hur planeringsinsatsen genomförts och hur de ekonomiska medlen har använts. Boverket kan även begära in en uppskattning av hur stor potentialen för elkraftsproduktion från vindkraft är efter planeringsinsatsen. I projektbeskrivningen kan sökanden lämna förslag på vad som bör ingå i redovisningen.

Regler

Stöd till planeringsinsatser för vindkraft regleras i en förordning och i föreskrifter. Dessa är: "Förordning om stöd till planeringsinsatser för vindkraft" (SFS 2007:160) och "Boverkets föreskrifter om stöd till planeringsinsatser för vindkraft" BFS 2007:13.

Fakta om Boverket

Boverket är nationell myndighet för samhällsplanering, stadsutveckling, byggande och boende. Vi arbetar på uppdrag av riksdag och regering för att människor ska få möjlighet till ett bra vardagsliv i ett hållbart samhälle.

En viktig del i vårt arbete är statens stöd; i detta fall stöd till planeringsinsatser för vindkraft.

Har du frågor om stödet vänder du dig till Anette Löfgren, Boverket, 0455-35 31 97.